

Magyary Ágnes

Az örök székel

ÖRDÖGIDŐ

A szokatlan öltözetű férfi megállította az időt. Nem mintha túlzott jelentősége lett volna a *tempus* felfüggesztésének, mivel lényegében az már 1711-től nem nagyon araszolgotott előrefelé azon a vidéken, inkább az illető ruházatán csodálkoztak. Hiszen még sosem láttak senkit a legnagyobb nyári melegben cilinderben, napszemüvegben, biciklisnadrágban és frakkban, amely alá már nem vett fel semmit ez a furcsa idegen. Vidáman kunkorodott ki a frakk-kabát alól a mellszőrzete, és nevetett rá az időtlenségbe rekedt tájra. Szó, mi szó, kissé pimasz kivagyisággal. Amolyan bicskanyitogató módon. Érezték a bizsergést és az indíttatást, hogy helyreigazítsák az idegent a pökhendien előre-kunkorodó öntudatával együtt.

A biciklisnadrágra a magyarázatot az adta, hogy az idegen férfi biciklin érkezett – mások is karikáztak azon a vidéken. A napszemüveg viselését a nyári napsütés indokolta. A cilinder is védett a melegben – a faluban is mindenki kalapot hordott. Igaz, azok szalmából voltak. A frakk-kabátnak és az ing hiányának nyitját nem találták, de nem firtatták az okát. Ők sem nagyon szívelték a kíváncsiságokat. Ami a szokatlan kinézet mellett még nagyon furcsa volt: az idegent nem érdekelte a templom. Ilyet még nem pipáltak. Mindenki a templom és

annak híres-neves freskói miatt érkezett a faluba, amelyet derék kálvinista őseik gondosan levakoltak még a XVI. században, de aztán a XX.-ban lekaparták a vastag réteget, ezután kezdtek ömlelni az érdeklődők és a művészettörténészek a faluba, aminek az lett a vége: az évszázadokon keresztül épségben megőrzött egyik falfestmény nem élte túl a sok nézegetést, és végképp lepottyant a megsemmisülésbe.

De a cilinderes, biciklinadrágos idegent nem érdekelték sem a freskók, sem a művészettörténet. A kocsmába ült be. Azaz a kocsmá előtti napernyős asztalokhoz, és ivott. Eleinte nem szólalt meg, így aztán ők sem zavarták – a bicskázási szándék nem minősül alkalmatlankodásnak. Azon morfondíroztak magukban, miképpen lehetséges megállítani az időt. Jobban mondva: kinek van erre hatalma. Csak egy valakinek. És ebben igaza volt az idegennek: azt az illetőt nem lehet a templomban megtalálni.

Az Ördögöt jól ismerték arrafelé. Azonban jobban kedvük szerint való volt, ha nem az ő falujukban sétálik. Ezért is figyelték gyanakodva a békésen illogató idegent, mert nem lehettek biztosak abban, hogy nem pont most jött el hozzájuk galibát okozni. Mert ez a sátánfajzat – azaz az Ördög – nagy mestere a dolgok feje tetejére állításának, a hétköznapi borzolásának, az idegek cibálásának. Ők meg nem álltak készen egyikre sem. Semmi szükség semmit sehova sem állítani – a templom is csak egyszer állt fejre, és az pont elég volt –,

a hétköznapok 1711 óta egyformák, idegeik pedig az ötvenes évek óta nincsenek.

Az Ördöggel viszont egyszer még nagyon régen összeakadt a bajszuk, ez még a törökidőkre nyúlik vissza, amikor mentették a menthetőket, és minden értékesebb vagyontárgyukat az Almási-barlangba hozták volna – ki a feleségét, ki a lovat –, de az Ördög akkor is megviccelte őket: a hitvány, semmilyen Homoród egyszer csak kiáradt, és útját állta az Almás felé haladó megpakolt szekereknek. Hetek óta nem esett az eső, a patak úgy elapadt, hogy a békák az elköltözést fontolgatták, amikor a sátánfajzat – az ősellenségük – fogta magát, és belekötött abba a nagyítóval is alig található pocsolóba. Erre az a mihaszna érfolyás úgy ömlött ki a mederből, mint filozofikus bölcsességek a Bricseszes Bestiából, amikor lepuffantotta a papjukat az első világháborús obeliszk mellett 1951. december 24-én. A pap darab faként dőlt el, fröcskölt a vér és az agyvelő mindenfelé. Még az Ördög is legurult meglepetésében a temetőoldalról, és megesküdött nekik a pokol összes kénköves fogatcsikorgató kínjára, hogy neki ehhez az égadta világon semmi köze. Hittek neki, mert ismerték jól a csínyeit. Ha ő főzött volna ki valamit a pap ellen, az valami ilyesmi lett volna: temetés közben felpattanó koporsófedél kipattanó virgonc halottal, aki az őt sirató gyászoló gyülekezetre emeli butykosát; a vasárnapi úrvacsorás istentiszteletre váratlanul besétáló medve az Úr asztalára vértől csöpögő lépet dob, majd angolosan távozik.

Tehát a legrosszabb pillanatban áradt ki a Homoród, és öntötte el a határt, pedig előtte már a garast fogakhoz verő, alávaló almásiakkal is meggyeztek nagy nehezen, hogy némi aranypénzecske ellenében – hogy mennyiben is pontosan, ebből később parázs viták keletkeztek – nagy kegyesen és keresztényi kötelességtől vezérelve megengedik nekik is, hogy a híres-neves barlangjukba rejtsék el vagyontárgyaikat és asszonyaikat. Az Ördög a Bági-hegy oldalában figyelte közeledésüket, és amikor a szekerek megtorpantak a hömpölygő víz előtt, harsány röhögésbe tört ki, és úgy rázta a csínytevése felett érzett öröme, hogy a megművelt földeken keresztül gurult le – rozs, búza, árpa tört derékba. Boldogan szökött patás talpára az ősellenségük, miután egész éves munkájukat nyomorította meg boldogságos gurulásában, majd vidáman ugrált el a tájon elterpeszkedő vízben, azt ordibálva:

– Süthetitek az Almásotokat, balgák!

Természetesen nem jutottak el a barlangig, az értékeiket végül a saját erdejükben rejtették el, és azok a garasos, zsugori, istenverte almásiak nem akarták visszaadni az aranypénzecskéjüket, mondván: ha az Ördög is benne van a dologban, az már nem számviteli, hanem teológiai kérdés, és ők ilyen kényes ügyekben nem foglalnak állást.

A napszemüveges, cilinderes, biciklinadrágos idegen szó nélkül szürcsölgette sörét a kocsmá előtti asztalnál. A falubeliek hol gyanakodva, hol kíváncsian méregették. Mindenki ráért, hiszen

megállt az idő. Kedd este hétkor történt meg ez a beavatkozás – azaz az idő felfüggesztése –, így aztán addig üldögélhettek az asztaloknál, ameddig csak tetszett, hiszen a kedd este hét már nem időpont volt, hanem állapot. De nem is az volt a kérdés, hogy mennyire időszerű az idő, hanem inkább az: mit kezdjenek a hirtelen ölükbe hulló lehetőséggel? Ők sosem arról voltak híresek, hogy az ilyesmivel jól bántak volna.

– Nincs érzékünk hozzá – mondogatták.

– Mihez? – kérdezték a templomot látogatók.

– Az időhöz – magyarázták az értetlenkedőknek –, az időhöz meg a történelemhez.

Az Ördög persze imádta a történelmet, teljesen odavolt érte, mert úgy vélte: neki más dolga sincs, mint a zavarosban halászni, és van-e zavarosabb a *tempus*nál és a *historiánál*. Sándor Zsiga viszont azt állította, rossz helyen keresgéljük a baj forrását, annak semmi köze sincs sem az idő múlásához, sem a régmúlt eseményeihez – tudta, miről beszél, mivel sokat látott ember volt –, itt egyedül egyvalaki felelős minden slamasztikáért, ha ezt a gaztevőt sikerül fülön csípni, jól megrugdosni, meszesgödörbe dobni, amikor onnan megpróbálna kimászni, furkósbottal jó erősen fejbe verni, csak azzal zökkenne vissza az önmagából kifordult világ a helyére. Addig csak áztatják magukat, és írhatnak megannyi levelet a megyei tanácsnak, hogy intézzék ügyes-bajos dolgaikat, vagy panaszolhatnak a választások előtt falujukba látogató politikusoknak, hordhatják a szénát a mezőről, kapálhatják

a gyomot a kertjükből, semmire sem fognak jutni. Szégyenkezve és kissé bosszankodva látták be, az öreg Sándor Zsiga bának igaza van, és mind az idő, mind a történelem őt igazolja.

Tehát ott ültek az idegent figyelgetve a kocsmá előtti asztaloknál lecsupaszítva, mert amikor megszűnik az, ami az egész életünket kemény kézzel igazgatja, az ember kiszolgáltatottnak fogja érezni magát. Még ők maguk sem tudták, hogy kétségbeesni vagy örvendezni kell. A kétségbeesés arafelé nem nagyon volt jellemző, helyette ott volt az akasztás, bár az öngyilkosság nagy szégyen, de még nem volt olyan, hogy emiatt bárkit otthagytak volna a kötélben – legfeljebb csak egyszer. Az örömmel is óvatosan bántak, főleg idegenek jelenlétében, mert annyiszor tűnt úgy, hogy minden más lesz, de végül kiderült, csak az apokalipszis bömbölése harsogja be a vidéket és az életet.

A bökkenők aggasztóan sorjázta a kellemes sörözgetés horizontján, azonban kétségtelenül előnyei is voltak a cilinderes idegen megjelenésének. A csorda nem érkezett be a faluba, következésképpen fejni sem kellett hazarohanni, vagy bezárni éjszakára az állatokat. A vacsora érvényét veszítette. Az alvás idejémműlttá lett. Viszont a kocsmá végtelenített nyitvatartása bizsergető újdonságokkal kecsegtetett.

Az idegen – akiről még nem tudták eldönteni, hogy maga az Ördög, vagy sem – három nap múlva szólalt meg, azaz egészen pontosan kedd este hétkor.

– Hol lehet itt megszállni? – kérdezte a biciklinadrágos, minden átmenet nélkül.

Ők meg azt gondolták: hohó. A sátánfajzat ide akar költözni, miért nem megy inkább Csíkba. De lelkesen bólogatni kezdtek, hogy hogyné, rengeteg üres ház áll a faluban. Félre is tolták azonnal a sörösüvegeket, és kurjongatva indultak el, kifele a Gergely utcán a hegyre, ahol jobbra fordulva, a Nagykertet maguk mögött hagyva mutatták:

– Itt senki sem lakik.

Az idegen elszántan meresztette a szemét, de semmit nem látott.

– Itt nincs semmiféle ház – mondta.

– Dehogynincs – biztatták az emberek nagy vállveregetésekkel –, nézze csak meg jobban, ne legyen ilyen szűk látóköru. Itt lakott Vilma néni. Gránicsa Vilma néni – tették még hozzá akkurátusan, nehogy a cilinderes tévedésbe legyen a falu Vilma néniével kapcsolatban.

Majd arról beszéltek, hogy az ő falujuk szerény, és nem áll benne annyi fényes sokemeletes palota, mint azon a helyen, amihez a cilinderes feltételezhetően hozzászokott.

– Mi itt egyszerű emberek vagyunk – mondták hamis pátosszal.

– De nincs itt semmiféle ház!

– Vegye le a szemüvegét – tanácsolták segítőkészen.

Készségesen eleget tett a felszólításnak. A helyet, ahová az alkalmi ivócimborái vezették a biciklinadrágos idegent, rozzant kerítés határolta, amelyet csak a Szentlélek tartott egyben, és a kaput még a helyiek sem merték nyitogatni, mert féltő volt: abban

a minutumban kártyavárként omlana össze az egész tákolmány. A kétes állapotú kerítés mögött térdig ért a gaz, ház azonban sehol. De nemhogy építmény nem állt ott, de még nyoma sem volt annak, hogy valaha – bármikor, akár a sárkányok korában – bármiféle ember alkotta lakhely létezett volna.

– Aha – gondolta magában a furcsa idegen –, ez a híres székely humor.

Ekkor stratégiát váltott, ezzel igazán felpaprikázva a falubelieket. Kifejtette, ez számára igencsak fényűző lakhely lenne, ő valami egyszerűbbre gondolt, neki az istálló is megfelel.

– Elvégre – tette hozzá most már ájtatos kedveskedéssel – Isten fia is pajtában jött e világra.

Leesett az álluk ilyen szemtelenség hallatán! Hogy a sátánfajzat, örökös bosszantójuk, ősellenségük ilyen arcátlanságokra vetemedjék, hogy még az Úr nevét is szájára vegye, csak azért, hogy őket megtévessze – ekkor már biztosak voltak abban, hogy az Ördög karikázott be hozzájuk két keréken és fekete cylinderben.

– Nem gond – adták a nagyvonalút –, megvan a régi istálló, ahol a tenyészbikákat tartották a régi rendszerben.

A terv a következő volt: jó arcot vágni, az idegent elvezetni a falu másik végén álló régi kollektív épületeihez, ott jól bezárni, majd elmenni Sándor Zsigához, hogy akkor rágyújthatják-e az Ördögre a kollektív régi épületét, véget vetve ennek az áldatlan állapotnak, amely évszázadok óta köztük és a sátánfajzat közt áll fenn.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomta és kötötte a Generál Nyomda Kft., 2024-ben
6728 Szeged, Kollégiumi út 11/H
www.generalnyomda.hu

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Tomka Eszter
A borítót Árvai Judit,
a könyvet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9322
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4387-5